des.: 14

Vakava uutinen.

N:o 15—16 - 1939

LUO LIPPUJEN!

AJANKULUKSI

Ristisanatehtävä:

VAAKASUORAAN.

2. Länkipohjan sankari.
6. Lappalaisen asumus.
7. On valtaa.
8. Metsäopisto.
10. Tunnettu nuori suom. urheilija.
12. Vanhanajan koululainen.
13. Suunta.
14. Kieltosana.
16. Autonkuljettaja (m.m.)
19. Kulkuneuvo.
22. Juorukelloja.
23. Teatterissa.
25. "Nukku-Matti".
28. Sattua.
30. Kuulemma esi-isämme.
32. Satamassa.
34. Suurliike.
35. Tehdään tikustakin.
36. Erään kenraalimme lempinimi.
37. Tekee tuntemattomaksi.

PYSTYSUORAAN.

1. Päivän puheenaihe.
2. Velka.
3. Sänkymukki.
4. Suomen suoja.
5. Aivan.
9. Pienokainen sekin.
10. Maakunta.
11. Urheiluliitto.
12. Ulkolainen puulaji.
15. -- Sapienti.
17. Sumua.
18. Järvi pohjoisessa.
20. Joutuu rikoksesta.
21. Joella.
24. Rako.
27. Usein mainittu valtio.
28. Tekee ihminen kesällä.
29. Hiukkanen.
31. Kuulu tornistaan.
33. Ansa.

PIKKUPOIKA POLITIKOI.

Eläintarhan urheilukentälle Helsinkiin oli joku viikko sitten järjestetty juutalaisten urheilukisat, jonne oli saapunut näitä ei-arjalaisia kiharapäitä monesta eri maasta. He täyttivät pukukopit ja juoksuradat sekä puhuivat äänekkäästi useita eri kieliä.

Erästä radalla ollutta pikkupoikaa alkoi moinen meno hermostuttaa ja niinpä hän purki kiukkunsa seuraaviin paljon puhuviin sanoihin:

— Olitipa Hitler täällä!

Poikasen tunteet kyllä ymmärrämme, vaikka toivommekin, että Hitler pysyisi omalla maakamarallaan.

„PUUTTUVA SANA".

Tässä kilpatehtävässä on pisteviivoille sijoitettava sana, joka muodostaa yhdyssanan molempien muitten kanssa.

Alkukirjaimesta tulee erään kaatuneen "suuruuden" nimi. — Vastaukset seuraavassa numerossa.

1. sota .... mies.
2. esi .... puoli.
3. ajo .... työ.
4. lika .... perä.
5. aatto .... puoli.
. Suomen .... maa.
7. kolmas .... kunta.
8. tasa .... tie.

JUSSI PYY ja „jonottajat".

Serahviina: Ja sen minä sanon sinulle Amalia, että pysy siellä minun selkäni takana! Viitsitkin tuuppia vielä.

Amalia: Jaa-ah! Jos et heti sulje suutasi, niin minä näytän, kuka pyykkivaatteita varastaa ...

Jussi Pyy: No, no akat, älkääpä toraillko! Ei maailma nurin mene, vaikka isot hieman tykeillään jyskyttävätkin .,.

Amalia ja Serahviina yhdessä: Helppohan porvariklopin on puhua, kun on aitat kukkurallaan ruista ja muuta mötyä ...

Jussi Pyy: Sota vaatii uhrauksia kaikilta — rikkaimmilta ja köyhemmiltäkin. Me pystymme järjestämään olomme täällä siedettäviksi vain maltillisuutta ja kärsivällisyyttä noudattaen.

POLIITTINEN TIETOPELI.

1) Kuka on Puolan armeijan ylipäällikkö?

2) Mikä oli sen laivan nimi, joka upotettiin sodan alkupäivinä Englannin rannikolla?

3) Mitä Tanskan kaupunkia englantilainen lentokone syyskuun alussa pommitti?

4) Kuka puolalainen diplomaatti vieraili äsken Helsingissä?

5) Minkä unkarilaisen järjestön kanssa AKS on tehnyt ystävyyssopimuksen?

6) Kuka komentaa Saksan ilmavoimia?

7) Mikä puolalainen sotilaallinen tukikohta on Danzigin edustalla?

8) Miksi kutsutaan Saksan länsirajan linnoituslinjaa?

9) Mikä ranskalainen linnoitusketju on sitä vastapäätä?

10) Montako panssarilaivaa on Suomen laivastossa?

11) Mitkä ovat niitten nimet?

12) Montako hävittäjää on Suomen laivastossa?

13) Mikä on S.K.J.?

14) Mitä merkitsee V.S.S.?

15) Miksi kutsuttiin Saksaa ja sen liittolaisia maailmansodan aikana?

(Vast. Laukauksia-osastossa).

PÄIVÄN KUVA:

Luo lippujen!

HELSINKI, KANSAKOULUK. 8 PUHELIN 35316

N:o 15—16 Päätoimittaja: VILJO LIUS 19. 9. 1939

LISÄLEHTI
AJAN SUUNTA
Syyskuun 1 p:nä 1939.
Saksa otta haltuun
Itämeren su
Ilmapommituks

LISÄLEHTI
AJAN SUUNTA
Syyskuun 1 p:nä 1939.
HITLER JULISTI
tänään Saksan valtiopäivillä
sodan Puolalle.
Ilmavoimat saaneet käskyn pommittaa vain sotilaallisia kohtia.

LISÄLEHTI
AJAN SUUNTA
Syyskuun 1 p:nä 1939.
salaiset pommit-
vat Varsovaa.
nin laivasto Itämeren
mien lähistöllä.
meren salmien lähistöllä

N:o 4 50
UUSI SUOMI
Puola pyytänyt
Ranskan apua.

EXTRA BILAGA TILL
HUFVUDSTADSBLADET
Fredagen den 1 september
Italien ställer sig avvaktande
Total mobilisering i England och Frankrike

SOTA!

Syyskuun 1 päivän sähkösanomasatoa.

Sähkösanoma! Sähkösanoma! Lehtipojan kimeä huuto kaikui pääkaupungin kaduilla, ihmiset kiiruhtivat ostamaan lisälehtiä. Sota! Maailma on neljännesvuosisadassa näkevä toisenkin palon.

Kohta elämä taas menee entisiin uomiinsa, paitsi niissä maissa, joitten pojat vuodattavat vertaan rintamilla tai joitten elinhermoja vihollisen laivasto tai lentoase uhkaa.

PUHE

jonka piti mustapaitain juhlassa Ilmajoella 25. 8. -39. pastori Elias Simojoki. (Jälestäpäin muistiin merkitty).

Arv. yleisö, mustapaidat:

Mustapaidat ovat kokoontuneet tänne Etelä-Pohjanmaalle erittäin vakavana ajankohtana. Tällä hetkellä on Euroopan taivas raskaassa pilvessä. Millä hetkellä tahansa voi sodan salama leimahtaa ja sytyttää ennen näkemättömän maailmanpalon.

Koko maailmaa on tyrmistyttänyt tieto Saksan ja Neuvostoliiton välisestä hyökkäämättömyyssopimuksesta. Tahtomatta tällä kertaa lähemmin puuttua ulkopoliittisiin kysymyksiin, niin päivänpolttavia kuin ne ovatkin, haluan vain lyhyesti lausua oman käsitykseni nyt tapahtuneesta tosiasiasta.

Saksan ja Neuvostoliiton välinen hyökkäämättömyyssopimus merkitsee sitä, että Saksa on ryhtynyt sovelluttamaan *"salamasotaa"* myös diplomaattiseen taisteluun. Moskovassa, jossa taottiin rautaista ketjua Saksan ympärille, murti Saksa tuon ketjun mahtavalla iskulla.

Mitä Suomen ulkopoliittiseen asemaan tulee nyt muuttuneiden olosuhteiden jälkeen, merkitsee tämä sopimus käsittääkseni helpoittumista Suomen ulkopoliittisessa asemassa. Poliittinen myrskykeskus on siirtynyt Suomenlahdelta ja pohjoiselta Itämereltä etelämmäksi. Suomi olisi joka tapauksessa joutunut Saksan ja Neuvostoliiton välisessä kamppailussa sotanäyttämöksi, mutta nyt jännitystilan lauettua näiden valtakuntien välillä toivomme saavamme seurata syrjästä mahdollisesti alkavaa kansojen kamppailua. Uskomme myös, ettei Saksan ja Neuvostoliiton välisissä neuvotteluissa ole Suomen itsenäisyyttä ja vapautta heitetty rahoina vaihetuspöydälle niinkuin niissä neuvotteluissa, jotka tämä sopimus murskasi.

Julkisuudessa on näinä päivinä tullut useasti sanotuksi, että Suomen tehtävä tällä hetkellä on lujittaa puolustuslaitostansa. Sanoisin enemmän: *Suomesta on luotava voimakas sotilasvaltio ja kaikki voimat jännitettävä äärimmilleen tämän päämäärän saavuttamiseksi.* Ne mustapaidat, joiden kiiltävä lapio on karahtanut näinä viikkoina Kannaksen hiekkaan, tietävät hyvin, kuinka heikosti varustettu tuo Suomen Termopylai on. Viipurin lähistöllä pidetty suuri sotilasharjoitus paljasti jälleen, kuinka suuria puutteita maamme puolustuslaitoksessa on varsinkin sen sotamateriaaliin nähden.

Kaikille niille, joille ovat tunnettuja ammottavat aukot puolustuslaitoksemme varustuksissa, oli yllättävää tutustua siihen puheeseen, jonka pääministeri *Cajander* piti Viipurin Espilään sotaharjoituksen päätyttyä kokoontuneelle korkeimmalle sotilaspäällystölle. Puolustaessaan niitä laiminlyöntejä, joihin itsenäisyytemme aikaiset hallitukset ovat tehneet itsensä syypäiksi, pääministeri ryhtyy puheessaan kehumaan saavutuksiamme sivistyksellisellä ja taloudellisella alalla ikäänkuin nämä saavutukset olisivat ainutlaatuisia tai omiaan edes vähimmässä määrässä korvaamaan laiminlyöntejä maanpuolustuksen alalla.

Herra pääministerin esittämän tilaston mukaan on urheilukenttien luku itsenäisyytemme aikana viisikertaistunut. Se on kyllä hyvä asia, mutta *meidän maamme tärkein urheilukenttä, missä suoritetaan ratkaiseva taistelu, on Karjalan kannas* ja sen kuntoon saattaminen on törkeästi laiminlyöty.

Herra pääministerin puheen mukaan on autokanta maassamme vuodesta 1923 12-kertaistunut ja kuorma-autokanta 19-kertaistunut. Tämä on totta, mutta valitettavaa, sillä se osoittaa, että olemme nykyajan valtavassa teknillisessä kilpailussa jääneet ehkä viimeisimmiksi maiksi Euroopassa Neuvostoliittoa lukuunottamatta.

Herra pääministeri esittää lisäksi monia muita lukuja valaistakseen maamme valtavaa kehitystä. Hän jättää kuitenkin esittämättä eräitä lukuja, jotka osoittavat myös eräänlaista kehitystä. M.m. on viinan kulutus enemmän kuin kaksinkertaistunut viimeisen 4—5 vuoden aikana, siis suhteellisen lyhyessä ajassa. Viime vuonna myytiin viinaa y.m. alkoholijuomia 1 miljaardin 50 miljoonan markan edestä. Tähän tarkoitukseen käytettiin siis satoja miljoonia markkoja enemmän kuin mitä vakinaiset puolustusmenomme tekevät. Vai eikö tämä merkitse mitään, kun on kysymys maamme kehityksestä puoleen tai toiseen?

Herra pääministeri puolusti sitä seikkaa, ettei maallemme ole hankittu riittävästi lentokoneita ja ilmatorjunta-aseita sillä väitteellä, että jos niitä olisi aikaisemmin hankittu, niin ne nyt olisivat vanhentuneita ja ehkä romutettavia. — Mutta, entä jos olisi tullut sota muutamia vuosia sitten, jolloin nämä aseet meiltä melkein tyystin puuttuivat, millä olisi maata puolustettu? Miten olisi käynyt viime kevättalvella jolloin maamme joutui jälleen uhan alaiseksi? Miten kävisi, jos nyt puhkeaisi sota? Kuinka monta ilmatorjuntatykkiä olisi käytettävissä? *Riittäisivätkö ne Viipurin puolustukseksi?*

Selostamaani taustaa vasten katsottuna tuntuu siltä, että monien itsenäisyysaikamme poliitikkojen politiikka joutaisi — kuvaannollisesti sanoen — *poliittisesti* romutettavaksi.

Kansallinen nuoriso edustaa oleviin oloihin tyytymätöntä nuorisoa, kansallista oppositiota. Kun puhutaan maamme itsenäisyyden aikaisista saavutuksista, se muistaa ennenkaikkea sen, että *tänä aikana on menetetty Karjala ja Inkeri ehkä ikuisiksi ajoiksi.* Se muistaa, että tänä aikana on hävitetty m.m. *Inon jättiläispatterit,* jotka ovat maksaneet monta kertaa enemmän kuin armeijan perushankintamäärärahat. Se muistaa, että tänä ai-

PÄIVÄN SANA.

Ap. 2: 46: "Ja he olivat alinomaan, joka päivä yksimielisesti pyhäkössä ja mursivat kodeissa leipää ja nauttivat ruokansa riemulla ja sydämen yksinkertaisuudella".

Tämä aika on meille taas näyttänyt, mihin ihmisten pahuus johtaa. Me näemme, että ihmiskunta saa niittää sen kylvön, minkä se itse on kylvänyt. Tällaisena hetkenä aamuhartaus tuo viestin meille keskinäisestä rakkaudesta. Se kertoo Jerusalemin seurakunnan elämästä. Viha ja riita olivat siellä outoja ja siellä sovittiin erimielisyydet. Apostolin sanaa toteltiin. Siellä kokoonnuttiin yhdessä Herran eteen. Siunaus oli sen kansan yllä. Tuntuu niin epätodelliselta, aivankuin liian kaukaiselta puhua tällaista. Mutta niin kuitenkin on. Näinä päivinä on rukoiltu kansakuntamme keskuudessa yhteisymmärrystä. Älkäämme lannistuko, rukoilkaamme, vaikka tänä aikana sydämet kovettuvat, huolet kasvavat ja vaivat moninkertaistuvat.

Näinä loppukesän päivinä ovat perheet kokoontuneet yhteisen kotilieden ääreen. Siksi meille onkin asetettu alkuseurakunnan kertomus, yhteinen rukous. Omaa sydäntämme ja omaa kotoista ympäristöämme ja suurta maailmaa katsoessamme täytyy meidän sanoa, että yhteistä kaikille on synti ja synnin vaiva, mutta yhteistä myös on Jumalan armo, ja sitä me saamme nytkin pyytää.

(Pastori *Olavi Lähteenmäki* radioaamuhartaudessa.)

kana on vihollisella luovutettu m.m. *Repola ja Porajärvi,* joille maamme hallitus oli luvannut suojaa.

Tämä nuoriso ei voi ymmärtää, että herra pääministeri *nuo kauhukuvat silmien edessä, jotka näkyvät Karjalasta ja Inkeristä lohduttaa meitä kehumalla kuinka kananmunien tuotto on 5-kertaistunut.*

Niinkuin olen monasti ennen sanonut, uskon lähinnä Jumalaan, kansalliseen herätykseen ja kansalliseen nuorisoon. Tämän nuorison voimaa ei kykene tuhoamaan mikään *ellei se itse tuhoa itseänsä.* Tätä nuorisoa voi syyllä sanoa kaikkien aikojen rikollisimmaksi nuorisoksi, jos uskoo niitä syytöksiä, mitä viime aikoina on joka taholta sitä vastaan singottu. Kun lukee valtionsyyttäjän Turun hovioikeuteen tästä nuorisosta laatimaa syytöskirjelmää, voi joutua ajattelemaan, että kaikki saasta ja rikos on keskittynyt kansalliseen nuorisoon.

Kuitenkin me olemme ylpeitä tästä nuorisosta. Kantaessaan häväistystä ja vihaa se kantaa samaa kuormaa, jota on kantanut kaikkien aikojen kansallinen nuoriso. Ja kuitenkin tähän nuorisoon nähden sopii J. W. *Snellmanin* omaan aateliskilpeensä piirtämä lause: *"Älä itse tahraa kilpeäsi, muut eivät siihen kykene."*

Jäi lähtemättömästi mieleeni eilen illalla hetki iltanuotion ääressä tuolla lakeudella. Iltanuotion loimottavassa valossa, Etelä-Pohjanmaan tähtikirkkaan taivaan alla, veisasi nuori, jäntevä nuorisojoukko *"Inkerin rukousta":*

"Herra armahda meitä,
Kansas yllätti yö,
Käymme kolkkoja teitä,
Kasvojas älä peitä,
poikki kahleemme lyö."

Tunsin noiden sävelten kaikuessa, ettei sittenkään kaikki toivo ole mennyt. Tunsin syvän kohtalonyhteyden sen nuorison välillä, joka täällä rukoilee Inkerin puolesta ja sen nuorison, jonka sammuva rukous vielä joiltakin huulilta kuuluu kaukaa Siperian arolta. Yläpuolella väkivallan ja vääryyden on ikuinen oikeus, joka tuottaa kerran vanhurskauden kansoille. Kaukana karkoitusleirillä pienokaisensa ruumiin ääressä rukoilevan inkeriläisäidin rukous kuuluu taivaaseen asti ja voi muuttaa kansakuntien kohtalot. Täällä yksikseen jääneen, häväistyn, mustapaitatytön tai -pojan rukous on väkevin ase oikeuden taistelussa. Nämä yhdessä luovat Isänmaalle uuden tulevaisuuden.

MILLAINEN ON UUSI HISTORIALLINEN AJANJAKSO

ERÄÄNLAISTA KANNUNVALANTAA.

Nykyisin saattaa yhdessä viikossa tapahtua enemmän kuin ennen vuosisadassa. Valtakuntien rajat muuttuvat tavantakaa ja aika on täynnä yllätyksiä.

Kaikkein hämmästyttävimpänä, entiset käsitteet mullistavana tapahtumana voimme pitää äskettäin solmittua Venäjän ja Saksan liittoa. Nämä kansakunnathan ovat edustaneet kahta kokonaan eri maailmaa, joitten välillä on sanottu olevan sovittamattomia aatteellisia ristiriitoja. Eräänä aamuna saimme kuitenkin lukea, että ne ovat liittoutuneet!

”Kuinka tämä on mahdollista”?, kysytään yhä uudelleen ja uudelleen. Toiset syyttävät Hitleriä ja toiset Stalinia aatteellisesta petoksesta. Joka näkee, että kysymyksessä on vain väliaikainen liitto, jolla Saksa eliminoi Venäjän pois saartorenkaasta, mutta että kerran tulee aika, jolloin fascismi ja bolshevismi selvittävät välinsä.

Mutta Berliinipä ilmoittaakin, että on syntyvä kokonaan *uusi maailmanhistoriallinen ajanjakso!* On annettu ymmärtää, että liitto ei ole väliaikainen, *vaan pysyvä.* Joku voi huomauttaa, että kaikki rauhat laaditaan *”ikuisiksi ajoiksi”* ja että tämä on kaikki vain kohteliaisuutta. Jos nämä sanat olisi lausuttu vaikkapa kansainliitossa taikka jonkun demokraattisen maan diplomaattikutsuilla, voisimme hyväksyä tuon käsityksen, *mutta kansallissosialistisen Saksan suulla sanottuna on ajatukselle annettava enemmän kantavuutta.*

Mikä on sitten tuo ennustettu ”uusi ajanjakso?’

Emme lähde siitä lukijan kanssa väittelemään — esitämme vain erään näkökannan, ehkä haaveelliselta tuntuvan, mutta kuitenkin sellaisen, joka on täysin perusteltavissa.

Koko maailmahan on odottanut tuota fascismin ja bolshevismin aatteellista loppuselvitystä. On ennustettu, että syntyy suuri ideologinen sota, jossa jompi kumpi aate hävitetään maan pinnalta.

Nyt voi kuitenkin olla niin, että tätä aatteellista loppuselvittelyä ei tulekaan siitä yksinkertaisesta syystä, että maailmassa ei enää ole ainuttakaan bolshevistista valtakuntaa.

Venäjähän on kokeillut kommunismilla, mutta epäonnistunut surkeasti. Kommunistiset talousjärjestelmät ja opinkappaleet ovat vieneet maan perikadon partaalle ja siksi ovat sen johtomiehet pakoitetut etsimään uuden ulospääsytien. Voimmekin väittää, *että Venäjä elää tällä hetkellä eräänlaista ylimenokautta eikä ole enää bolshevistinen maa.* Stalin on itse (samoin kai Molotovkin) *venäläinen nationalisti,* joka vihaa ja epäilee kaikkea länsimaista. Leninin vanhat työtoverit on jokseenkin kaikki teloitettu, Trotski, — tuo kommunistinen fanaatikko — maanpaossa, puna-armeija vannoo jo valansa isänmaalle, j.n.e. Suomessa on esitetty viime aikoina paria venäläistä filmiä, joissa on erittäin voimakas venäläis-kansallinen henki. Ja ennen kaikkea: kansainväliseen juutalaisuuteen on Venäjällä viime aikoina suunnattu raskaita iskuja, joista ehkä kovin oli Litvinovin eroittaminen. Pelkäksi kansanrintamataktiikaksi ei tätä kaikkea voitukaan leimata. Eikö sellaisella ajatuksellakin ole oikeutuksensa, että Stalin itse vie ryssän kansalliseen suuntaan ja tieltä raivatut upseerit ja virkamiehet, joita hän syytti ”saksalaisystävällisyydestä”, olivatkin todellisia kommunisteja?! Tämä solmittu sopimus olikin ehkä vain Kremlissä tapahtuneen aatteellisen muutoksen julkisuuteentulo.

Joku voi kysyä, miksi Moskova sitten harrastaa myyräntyötä muissa maissa. Tähän vastaisimme: Ehkäpä sen tarkoitus onkin heikentää toisia valtoja ja näin valmistaa tietä — ei ”kaikkien maitten köyhälistöjen yhtymiselle” — *vaan suur-venäläiselle ajatukselle.*

Näyttää siltä, että ideologinen loppuselvittely tulee, mutta ei fascismin ja bolshevismin, *vaan ”diktatuurimaitten” ja ”demokratioiden” välillä.* Edelliseen rintamaan kuuluvat Saksa, **Italia, Japani** ja Venäjä — **jälkimmäisen tukipylväitä taas ovat Englanti, Yhdysvallat** ja Ranska Puolan ollessa maantieteellisen aseman johdosta ”väärällä puolella”. Vastakkain ovat ”vanha ja uusi ihminen”.

Meidän oma asemamme tällaisen rintamajaon vallitessa muodostuu entistä vaikeammaksi, vaikka toistaiseksi Saksan—Venäjän liitto onkin tilannetta kohdaltamme helpoittanut. Kansallinen Venäjä on meille vaarallisempi kuin bolshevistinen Venäjä. Sen pyrkimykset voi torjua *vain kansallinen Suomi.*

Voidaan kyllä tuomita ja ehkä

VAARA, JOTA EI USKOTA.

"Minkä vuoksi täällä ei uskota, että Ruotsista käsin voi vaara uhata Ahvenanmaata, jonka Ruotsi on kuusi eri kertaa koettanut saada irroitetuksi Suomesta."

(Prof. Iivari Leiviskä kirjasessaan "Suomi, Ruotsi ja Ahvenanmaa".)

Viime vuonna ilmestyi muuan pieni vihkonen Ahvenanmaan kysymyksestä. Sanomalehtiarvostelijat vaikenivat siitä, vaikka kirjasen olikin laatinut niin huomattu ja pätevä henkilö kuin professori *Iivari Leiviskä.*

Mitä tämä *"Suomi, Ruotsi ja Ahvenanmaa"*-vihkonen siis sisältää ja miksi siitä on vaiettu? — Professori Leiviskä esittää siinä täysin todistusvoimaisesti Suomen ja Ruotsin yhteistoiminnan mahdottomuuden Ahvenanmaan linnoittamisasiassa. Professori Leiviskä todistaa, että

> *Ruotsi on kuusi kertaa yrittänyt riistää Ahvenanmaata Suomelta!*

Katalimmin Ruotsi esiintyi vapaussotamme aikana, jolloin se valheen ja kierouden avulla valtasi Ahvenanmaan ja koetti anastaa sen itselleen.

Eräs ruotsalaisten yritys Ahvenanmaan anastamiseksi on *saariston asukkaitten keskuudessa elätetty separatismi. "Ruotsista se on lähtöisin, ja kaikki tunnetut asianhaarat johtavat siihen käsitykseen, että sieltäpäin se ahvenanmaalaisiinkin istutettiin"*, kirjoitti *Danielson-Kalmari* eläessään.

Todistuksena siitä, että ruotsalaisella taholla tunnetaan suurta mielenkiintoa Ahvenanmaan separatisteja kohtaan, mainitsee prof. Leiviskä Ruotsin kuninkaan ja pääministeri *Brantingin* vastauksen eräälle ahvenanmaalaisten lähetystölle: " — — *Älkää kuitenkaan kadottako rohkeuttanne. Sen mukaan mitä johtavat valtiolliset henkilöt ovat minulle ilmoittaneet, nimenomaan äskeisen oleskeluni aikana Lontoossa ja Pariisissa, on teidän pyrkimyksiinne nähden olemassa hyväntahtoisia aikeita."* — Danielson-Kalmari on tästä vastauksesta lausunut, että "tämä kuninkaan ja pääministeri Brantingin toisen maan alamaisille antama kehoitus on *ennenkuulumaton tapaus sivistyskansojen historiassa.* Sitä ei olisi luullut mahdolliseksi muuten kuin *milloin sota kahden valtion välillä on julistettu."*

Vihkosen ehkä mielenkiintoisin osa on viimeinen luku "Vanha asia — uusi muoto", jossa prof. Leiviskä polemisoi voimakkaasti sitä käsityskantaa vastaan,

> *että Ruotsin ja Suomen pitäisi yhdessä linnoittaa Ahvenanmaa.*

Kirjasen tekijä pitää sitä mahdottamana. Jälleen käyttää Prof. Leiviskä Danielson-Kalmaria auktoriteettinaan ja lainaa tämän lausetta: "meidän täytyy olla siitä selvillä, että niinkuin idästä, *niin vaara uhkaa lännestäkin."*

"Ahvenanmaan saaristo muodostaa linnoitettuna lukon", — jatkaa tekijä — "mutta linnoittamattomana avaimen Lounais-Suomeen ja koko Pohjanlahden rannikolle. *Sen vuoksi se on linnoitettava ja linnoitettava yksin, niinkuin toinenkin arka paikka, Karjalan kannas,*

> *sillä ei liene tapahtunut milloinkaan, että kaksi eri valtiota olisi rakentanut yhteisen linnoituksen."*

Kirjoittaja on aivan oikeassa! Emmehän me neuvottele ryssän kanssa Kannaksen linnoittamisesta; miksi siis Ruotsille ollaan näin kohteliaita Ahvenanmaan asiassa?

Suomen hallituksen otteista lausuu Leiviskä, että "pääministeri Cajanderin pitämä radiopuhe oli vain herra Sandlerin puheen kaiku ja *Suomen kannalta katsoen nolo tiedonanto ilman ainoatakaan omintakeista ajatusta."*

"Miksi ei Suomi toimi itsenäisesti niinkuin kaikki muut maat?" kysyy tekijä ja lausuu edelleen:

> *"Minkä vuoksi ei täällä uskota, että Ruotsista käsin voi vaara uhata Ahvenanmaata, jonka Ruotsi on kuusi eri kertaa koettanut saada irroitetuksi Suomesta."*

Kirjoittaja ei usko, että Ruotsi sodan syttyessä toimittaisi meille sotatarpeita — vieläpä velaksi. "Sellaista Ruotsia ei ole eikä tule olemaan nykyisen miespolven aikana. *Ruotsalaisuuden suosiminen ja ruotsalaisten mielisteleminen tässä kohdassa menee yhtä varmasti hukkaan kuin erään kirjailijan mielistely Nobelin palkinnon saamiseksi.'*

Lopuksi kirjoittaja kääntää kat-

todistaakin kaikki nämä väittämät kuvitelmiksi, mutta yksi on kuitenkin varmaa: *Koko maailma asennoituu näinä aikoina jollain tavalla uudelleen!*

Lopputulosta voimme arvostella ehkä puolen vuosisadan kuluttua — sittenkin *"suurin linjoin"*.

Ehkä silloin on koittanut tuo Spenglerin ennustama uusi caesarien aika. . . .

V. L

SINIMUSTAN SIVALLUKSIA

— *Herra Huhu.* — *Karttatehtailua.* — *Paras varoa!*

Herra Huhu kiertää maailmaa ja saa paljon levottomuutta aikaan. Nykyaikaisiin sodankäyntitapoihin kuuluu voimakkaan valhepropagandan harjoittaminen, ja huhu on eräs sen muoto. Olemme varmat siitä, että suuremmissa kaupungeissa toimii erikoisia hämäriä "tietotoimistoja", jotka tarkoituksellisesti päästävät näitä ankkoja liikkeelle käyttäen apunaan juoruamishaluisia ihmisiä. Tämän vuoksi on syytä kehoittaa maan juorukelloja pitämään suunsa kiinni, sillä he saattavat tahtomattaan joutua palvelemaan vieraita tarkoitusperiä. Antaa Hitlerin ja engelsmannin tapella rauhassa! Jos kielen täytyy ehdottomasti käydä, niin kertoilkoot edelleenkin vaikkapa naapureista ja heidän pahankurisista kersoistaan, koska se on toki vaarattomampaa hommaa kuin sotahuhujen levittäminen.

* * *

Karttatehtailijoilla on nykyisin huonot ajat. Vanha varasto on käyttökelvotonta ja uutta ei voi hankkia, koska rajat muuttuvat melkein joka päivä. Täytyy vain odottaa, että rauha tehdään, — tietysti "ikuisiksi ajoiksi", — kuten useimmat rauhat ennenkin.

Toivokaamme, että Pohjoismaitten karttoja ei tarvitsisi uusia. Vaarahan on olemassa, sillä me emme tosiaankaan ole valmiit ottamaan vihollista vastaan. — Valtiovalta on vuosien mittaan tuhlannut rahojaan "rauhanliitolle" ja muihin vastaavanlaatuisiin tarkoituksiin ja heittänyt maanpuolustukselle vain muutamia välttämättömiä almuja.

Vaikka olemmekin kaikkea muuta kuin kansanrintaman kannattajia, täytyy totuuden nimessä toki sanoa, *että suurimmat syntipukit tässä suhteessa ovat* — ei nykyinen kansanrintamapuulaaki — *vaan aikaisemmat puoluehallitukset, jotka viis veisasivat maanpuolustuksesta.*

Ei kelpaa kerta kaikkiaan puolustukseksi sellainen puhe, jota saimme suurten sotaharjoitusten päättäjäistilaisuuksissa kuulla arvovaltaisen miehen pitävän. Että ei muka ole voitu aikaisemmin hankkia sotakalustoa, koska se nyt olisi valmis — *romutettavaksi!* — Tämän teorian mukaan olisi maalle edullisinta *odottaa vielä vaikkapa 100 vuotta* ja sitten vasta hankkia tykkejä, laivoja, tankkeja sekä lentokoneita, sillä siinä ajassa menee sotatarveteollisuus varmasti aimo askeleen eteenpäin!

Ellei tilanne olisi näin epävarma, antaisimme tuollaisille puheille hyvinkin purevan nimen!

* * *

Herroille marxilaisille huomauttaisimme, että älkää menkö niissä lehdissänne nyt liikoja leuhkimaan "natseista" kuten olette sodan alkuvaiheissakin tehneet. Kansallinen sanomalehdistö on laatinut artikkelinsa vastuuta tuntien, mutta marxilaiset ovat antaneet kiukkunsa purkautua.

Meidän täytyy nyt keskittyä ennen kaikkea *omaa kansallista voimaamme vahvistamaan.* Mielenpurkauksillamme emme voi sotaa lopettaa.

Se vaikuttaa hieman samanlaiselta kuin jos Yhdysvaltain presidentti saisi seuraavan sähkösanoman:

"Vapise Amerikka!
Teuvan työväenyhdistys."

Sinimusta.

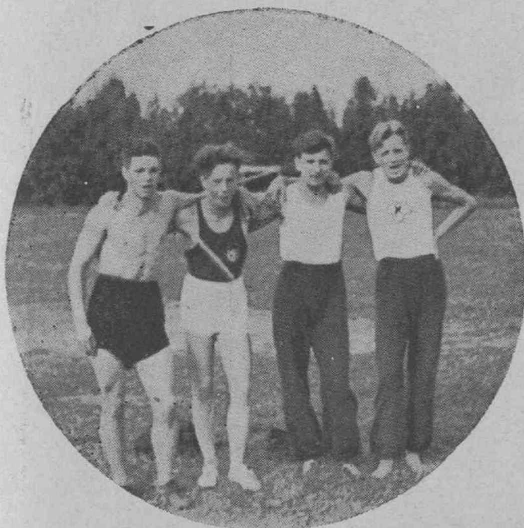
seensa kohti etelää ja lausuu: *"Suomessa ei nykyisin puhuta asioita sellaisina kuin ne todellisuudessa ovat.* Me tahdomme pysyä täysin puolueettomina, kallistumatta vasemmalle tai oikealle, mutta me emme saa olla samalla myöntämättä, että Saksa on meille niinkuin ennenkin meren yhdistämä läheinen maa. Saksassa matkustaessamme saamme kaikkialla ja kaikissa piireissä ystävällisyyttä ja ymmärtämystä osaksemme, ja Saksan kansan luonteenpohja on hyvin lähellä suomalaistenkin luonnetta. Saksa on jo kerran auttanut meitä, ja se on ainoa maa, joka uskaltaa ja pystyy auttamaan meitä ja jonka pelkkä olemassaolokin pakottaa Venäjän pitämään pyyteensä piilossa. Saksalla on myös yhteisiä etujakin: "Ei ole Saksan etujen mukaista, että Venäjä pääsee vielä kerran Suomenlahden pohjoispuolelle ja Suomea portaana käyttäen pyrkii Pohjois-Skandinavian kautta meren yhteyteen.

Tämä professori Leiviskän edustama kanta Ahvenanmaan asiasta on ainoa oikea, ja varmaa on, että kerran se siksi joudutaan tunnustamaan — toivottavasti ei kuitenkaan liian myöhään.

Valtioitten välinen politiikka on häikäilemätöntä. Suomi ei saa olla mikään unissakävijä, jota hyväntahtoista naamaa näyttävät naapurit voivat johtaa kuiluun. Meidän täytyy vihdoinkin oppia, että ainoa oikea ajatus ja menettelytapa on se, joka takaa Suomen turvallisuuden.

MUSTAPAITOJA ILMAJOELLA 26.—27. 8. 39.

Elokuun viimeisenä lauantaina ja sunnuntaina pidettiin Ilmajoella mustapaitain edustajakokous, johon oli saapunut runsaasti osanottajia maan eri puolilta.

„Ruotsalaisviestin" voittanut Etelä-Pohjanmaan joukkue.

Osanottajarivistön tarkastustilaisuus urheilukentällä.

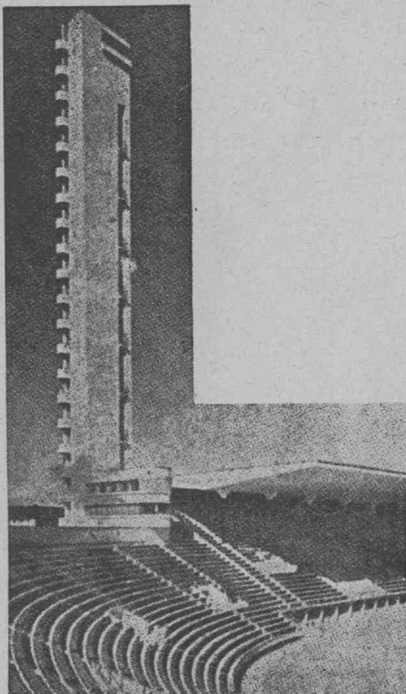

Useat osastot olivat ottaneet lippunsa mukaan. — Tässä näemme niitten rivistön.

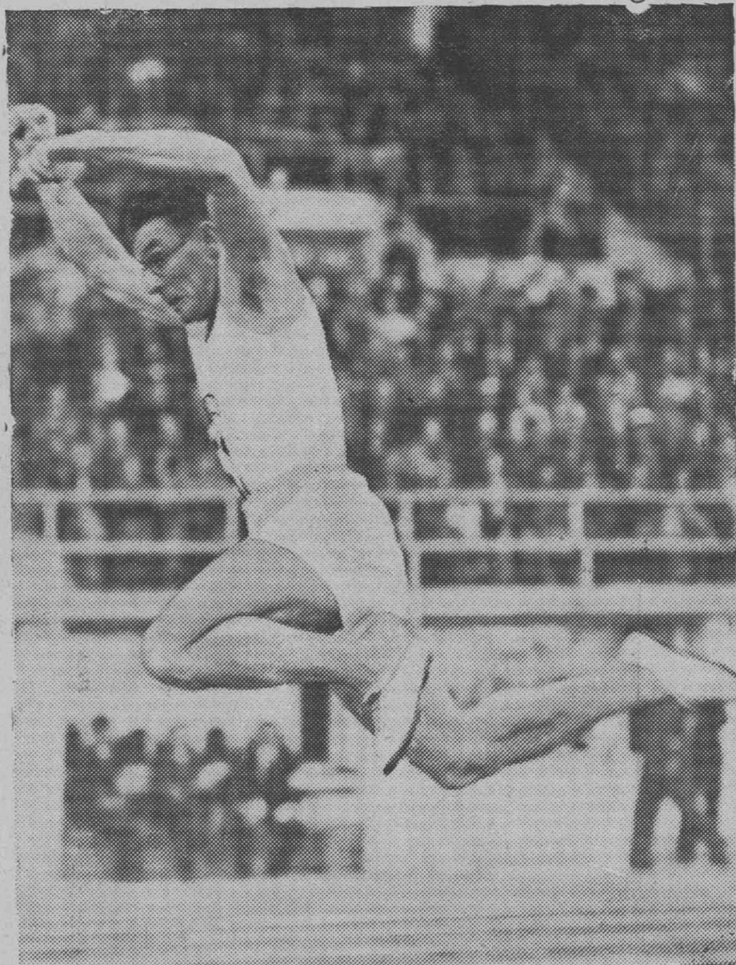

EI TIILIMU
VAAN JUOKS

Maailman urheilev
telemaan voimiaar
nin tiilimurskalla.
maailmassa tapah
että tuo ottelu
juoksuhaudoissa.
lisista voitonhaave
nut harjoittelu on

(Alla) Matti Järvisen keihäs on tehnyt pitkin suvea komeita kaaria, ja merkitsee olympialaisten peruuntuminen hänelle kultamitalitoiveiden luhistumista.

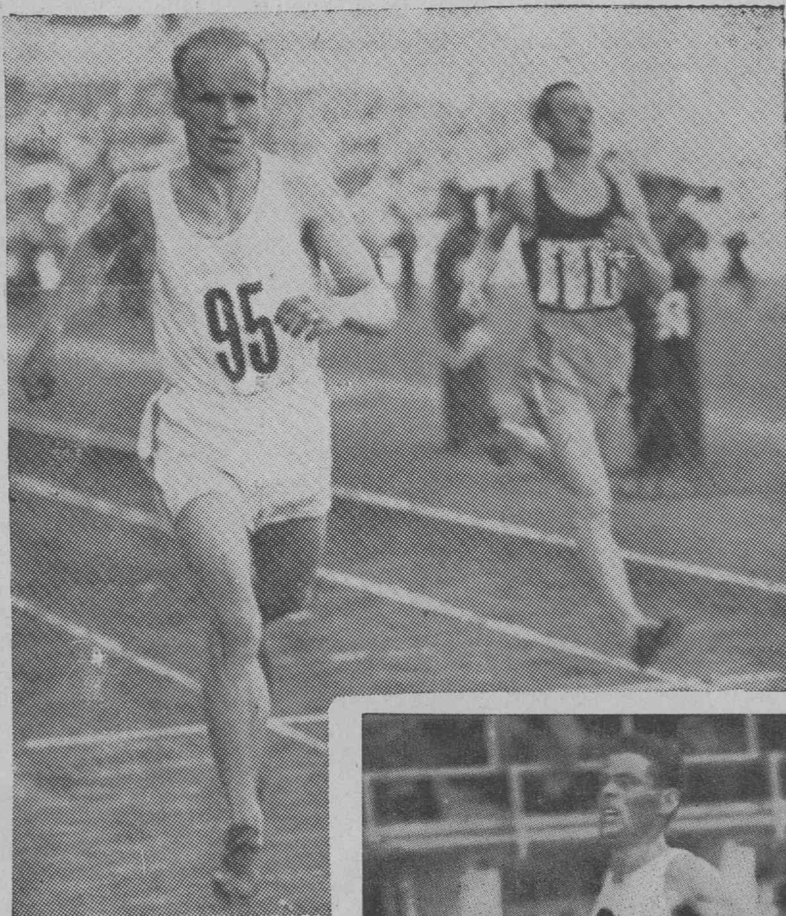

(Yllä) Hypyissä antaisimme lujimman vastuksen muille kansallisuuksille 3-loikassa, jossa Rajasaari on tehnyt kovia tuloksia kesän mittaan.

(Oikealla) Myös nuori urheilupolvi on rynnistänyt kohti edustajapaikkoja. Kuvassa Kuortaneen Väinö Kainula täydessä menossa.

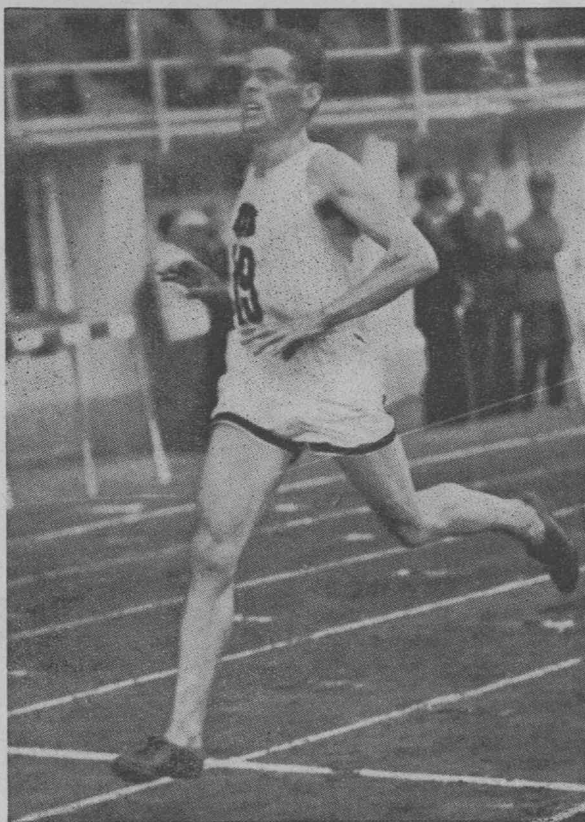
RSKALLA
JHAUDOISSA.

ilev nuoriso varustautui koet-
iaar Helsingin olympiastadio-
lla. Kun syyskuun 1 päivänä
paht räjähdys, näyttää siltä,
elu uoritetaankin suursodan
a. Joni saa luopua urheilul-
aave taan, monen sisua vaati-
on nennyt hukkaan.

Sota hävittää, mutta varmaa on, että sen tauottua olympialaisajatus taas valtaa kansojen mielet ja ehkäpä me silloin saamme maailman urheilunuorison taistelemaan uudelleen stadionillemme.

(Yllä) Kestävyysjuoksijoitten rintama on koko suven ollut luja. Kuvassa Kurki voittaa Pekurin SM-kilpailujen 5000 m:llä.

(Oikealla) Suomalaiset ovat valmentautuneet huolellisesti tähän kamppailuun, joka nyt jäänee käyttämättä. Varmimpana toivonamme olemme pitäneet juoksijasuuruuttamme Taisto Mäkeä.

TURUL — UNKARIN "AKS"

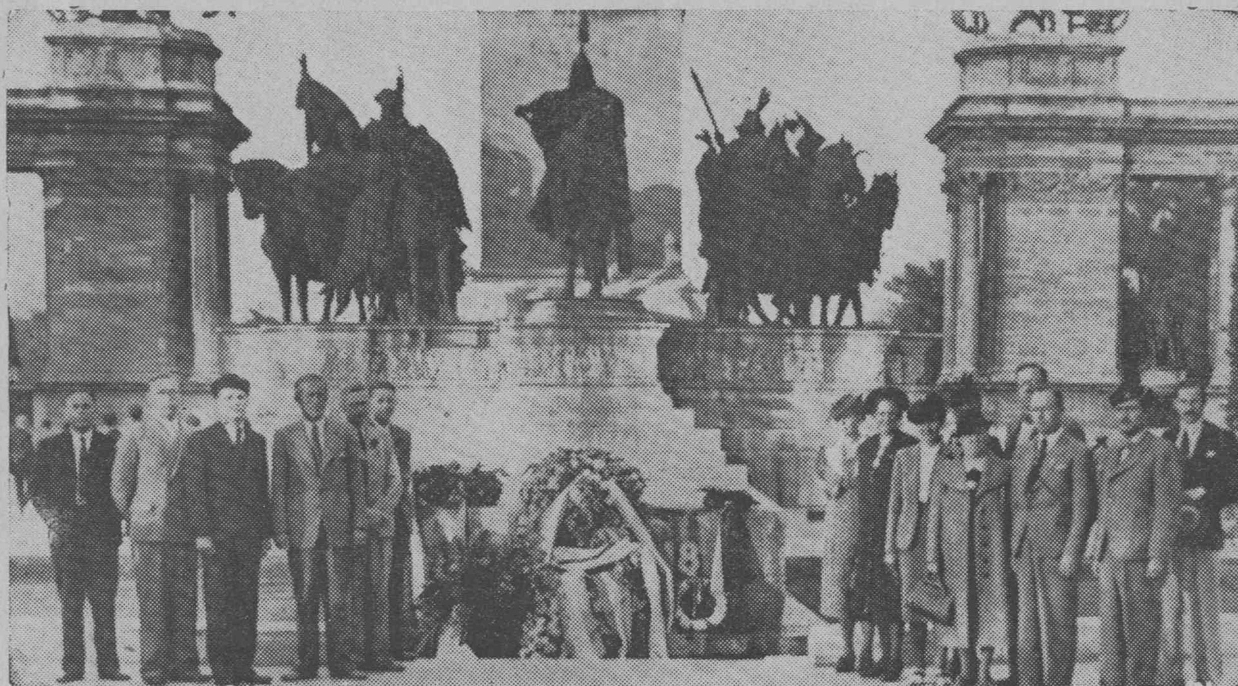
Useita AKS:n johtomiehiä on ästäin vieraillut veljesmaassamme Unkarissa, jossa he allekirjoittivat seuransa ja sikäläisen kansallisen *Turul*-järjestön välisen ystävyyssopimuksen. — Tämän johdosta on lehtemme edustajalla ollut tilaisuus haastatella AKS:n päällikköä tohtori Vilho Helasta.

— Kerrohan jotain Turulin synnystä ja päämääristä, pyysimme ensin.

— "Turul" on suomeksi kotka. Järjestön perustivat maailmansodan taistelukentiltä palanneet upseerit ja ylioppilaat. Sen ensimmäinen tulikoe oli taistelu Bela Kunin punaista hirmuhallitusta vastaan ja ansioitui se varsinkin Budapestin puhdistuksessa samanaikaisesti kun amiraali Horthyn vapauttaja-armeija puhdisti maata. — Sittemmin Turul muodostui kansallismielisten ylioppilaitten liitoksi, johon kuuluu jäseniä kaikista ylioppilaskunnista. Järjestön johtomiehet tähtäsivät kuitenkin pitemmälle, ja nyt on Turul laajentunut niin, että siihen kuuluu 40.000 jäsentä eri kansankerroksista. Työläisiä on mukana n. 8—10.000. Turul on taistellut varsin sitkeästi juutalaisuutta vastaan tarkoituksenaan sen karkoittaminen liike-, talous- ja kulttuurielämän johdosta. Järjestön jäseniä on monissa huomattavissa asemissa eri elämänaloilla, ja tekevät he kukin paikallaan sitkeästi työtä maansa kansallisen uudestisyntymisen puolesta. Voin mainita, että m.m. useat viimeaikaiset Unkarin pääministerit ovat olleet Turulin kannattajia. Unkariinhan luodaan kuumeisella kiireellä ja palavalla uudistusinnolla ammatilliselle pohjalle perustuvaa valtiorakennelmaa. Siinä käytetään Turulin miehiä ja organisatiota paljon.

— Voitko kertoa jotain tämän sopimuksen alkuvaiheista ja synnystä?

— Viime talvena oli Helsingissä unkarilainen tohtori *Bako Elemer*. Jouduin hänen kanssaan paljon yksiin ja puhe ilman muuta siirtyi kahden veljesmaan kansallismielisen nuoren polven yhteistyöhön. Hän oli tutustunut AKS:aan ja todennut, että sen toimintamuodot, organisatio ja päämäärät ovat suuressa määrin samanlaiset kuin Turulin ja näitten keskustelujen aikana hahmoittui ajatus ystävyyssopimuksen solmiamisesta. Sitäpaitsi on selvää, että meitä kiinnostaa Unkari ensinnäkin heimomaana ja

AKS:n seppele on laskettu maailmansodassa kaatuneiden unkarilaisten muistopatsaalle.

toiseksi sen vuoksi, että siellä parast'aikaa sisäisesti uudelleen luodaan kansallista valtiota. Bako Elemér tekikin sitten Turulille ja minä AKS:lle asiasta esityksen, ja niinpä voitiinkin sopimus allekirjoittaa Pyhän Tapanin päivänä "Turul-linnassa".

— Mihin sopimuksella pyritään, ja millaisia muotoja yhteistoiminta tulee saamaan, kysyimme?

— Ystävyyssopimuksen tarkoituksena on, perustuen Suomen ja Unkarin kansojen heimoyhteyden ja veljeyden tuntoon, luoda luja ja kiinteä yhteistoiminta sopimusjärjestöjen kesken tukemaan ja täydentämään niiden kummankin pyrkimystä kaikin voiminensa palvella isänmaansa onnellisempaa ja suurempaa tulevaisuutta. Liittojärjestöt tekevät maissaan tunnetuksi veljeskansaa ja sen kansallisia pyrkimyksiä. Molemmat järjestöt lupautuvat tukemaan maassa vierailevia toisen järjestön jäseniä. Lisäksi sopimukseen kuuluu molemminpuolinen julkaisujen vaihto, tietojen välittäminen maansa sivistyksellisistä pyrkimyksistä, jotka sitten saatetaan kansallisen sanomalehdistön kautta kummassakin maassa julkisuuteen. Sanalla sanoen: *Me teemme Unkari-propagandaa Suomessa ja Turul harjoittaa Suomi-propagandaa Unkarissa!*

— Olen lukenut, että kävitte myös unkarilaisella työleirillä.

— Totta on! Vierailimme Balatonjärven rannalla olevassa työpalveluleirissä työpalvelun ylimmän johtajan kenraali, tohtori Fábryn opastamina. Meidät otettiin ylitsevuotavan ystävällisesti vastaan: leirijuhlassa m.m. laulettiin suomeksi "Maamme" ja esitettiin Kalevalaa, saimme seurata leiriläisparaatia ja nauttia järven rannalle katetun, mustalaismusiikin säestämän leiriaterian. — Työpalvelun pani Unkarissa alulle Turulin jäsen tri *Tarnoi Lárzlo* puolisen vuosikymmentä sitten. Parin vuoden kuluttua valtio otti sen hoitoonsa. Palveluaika on 3 kuukautta ja joutuvat sen suorittamaan kaikki *vakinaisesta asevelvollisuudesta vapautetut unkarilaiset miehet*. Työpalvelujoukot kuivaavat soita, rakentavat teitä ja linnoituksia sekä harjaantuvat teollisuuden palvelukseen, jotta sodan syttyessä tehtaista voidaan asekuntoiset miehet viedä rintamalle ja korvata heidät työpalvelumiehillä.

— Olen kuullut, että koko Unkarin kansa on omaksunut ajatuksen Suur-Unkarista. Pitääkö se paikkansa?

— Niin voi tosiaan sanoa. Kaikki kansakunnan voimat on koottu palvelemaan yhtä päämäärää: *Unkarin yhtymistä.* Valtio ja kansalliset järjestöt tekevät voimakasta propagandaa sen hyväksi. Rautatieasemilla on Tynkä-Unkaria ja Suur-Unkaria kuvaava kartta muistuttamassa Trianonin pakkorauhasta. Pyhän Tapanin juhlilla muodosti valtava ilotulitus kaupungin yllä taivaalle niinikään samat kartat, Budapestin keskustassa on menetettyjä maakuntia kuvaavat patsaat j.n.e.

— Paluumatkannehan tapahtui samanaikaisesti kun Eurooppa valmistautui sotaan?

— Joukkoja marssitettiin Unkarissakin jo rajoille, kaupungit olivat pimeinä ja varsinkin Saksa tuntui olevan valmis. — Muutaman päivän kuluttuahan palo sitten syttyi.

— Toivokaamme, että Unkari tosiaan kerran pääsee suureen päämääräänsä! — *yhtenäiseen kansakuntaan, johon kaikki unkarilaiset kuuluvat*, lopetti haastateltavamme.

PUOLA-PARKA!

Puolan historia on täynnä murhenäytelmiä, kärsimyksiä, mutta samalla myös uljasta vapaudenrakkautta ja isänmaallista mieltä.

Nyt on Puola taas joutunut erään kovan kohtalon alaiseksi. Sen ja kansallisen Saksan välillä on etuvastakohtia mutta ei kuitenkaan sellaisia, joita ei olisi voitu selvittää. Hitler tarjosi Puolalle oikeudenmukaista ratkaisua — Danzigin liittämistä Saksaan ja kansanäänestystä käytävästä, — mutta muitten suurvaltojen yllyttämänä se seisoi härkäpäisen jyrkkänä ja joutui uhratuksi.

On varmaa, että Puolassa tullaan aikanaan muistamaan katkeruudessa n.s. "rauhanrintamaa", joka työnsi Puolan sotaisaan ratkaisuun. Semminkin kun on tullut ilmi — Molotov todisti, — että Moskovassa "rauhanrintaman" neuvottelijat kauppasivat Venäjälle tätä valtiota samanaikaisesti kuin ne sanoivat sitä "suojelevansa".

Puolan valtiota ja kansaa täytyy kuitenkin kunnioittaa.

Se ei antautunut asetta nostamatta kuten Tshekkoslovakia, vaan ryhtyi taisteluun. *Sellaisella kansalla on elämisen oikeus, vaikka se sodan häviäisikin!*

Siksi on jokaisen oikein ajattelevan ihmisen — asennoitukoon hän muuten miten tahansa — toivottava, että ratkaisu ei olisi tuo säälimätön — *Puolan jako!*

Puola parka, joka työnnettiin epätoivoiseen taisteluun, joka olisi voitu välttää, jos "rauhanrintama" olisi vain halunnut!

ULKOPOLIITTINEN Katsaus

Maailmansota on syttynyt! Puolueettomassa maassa ei näin ollen ole edullista — varsinkaan patculien ollessa asioiden "hoitajina" — selostaa tilannetta kaikkein kriitillisimmiltä kohdilta. Olemme näin ollen pakoitetut yleiseen kannunvalantaan ja n.s. "jälkiviisauden" jätämme hyödyttömänä melko vähiin.

Kaikkein ensiksi julkituon kunnioitukseni Puolan kansaa kohtaan, joka toisin kuin tshekit tarttui kohtalon päivänään miekkaan. Mutta Puolan diplomaatit eivät ole olleet kaukonäköisiä. Danzigin kysymyksestä ja korridoorista olisi pitänyt sopia jo vuosia sitten eivätkä Saksan ehdot mielestämme mitenkään olleet kohtuuttomat. Mutta Puolasta *tehtiin* — elleivät merkit petä — yksinään taisteleva tuhoon tuomittu etuvartioasema, jonka turvin muut suuremmat armeijat marssivat esiin.

Meille suomalaisille, jotka paraillaan linnoitamme rajojamme, on erikoisen mielenkiintoista saada tietää mitenkä hyvin tai huonosti linnoitusketjut lännessä kestävät. Samoin, mikä on suurien ilmavoimien todellinen teho. Arvelemme, ettei saartovaltioilla ole niinkään helppoa "auttaa" Puolaa. Sitäpaitsi ei pohjimmaltaan ole kysymys muusta kuin kesken jääneen maailmansodan jatkamisesta. Jos Versailles'in rauhanehdot olisivat olleet kohtuulliset ei toista ja entistä tuimempaa maailmansotaa olisi tullut.

Suomella oli jälleen "moukan tuuri". Kuuluisa Moskovan hyökkäämättömyyssopimus helpotti painetta Itämerellä. Suurin vaara tällä hetkellä meille on mielestämme siinä, — mutta kaikki voi olla toisin tätä painettaessa —, että saartovaltiot pyrkivät joko Itämerelle Tanskan salmien kautta, jolloin maihinnousut Tanskaan ja Ruotsin etelärannikolle eivät ole mahdottomia. Toinen vaara on siinä, että samat "avustajat" — mikäli pitkäaikainen sota on kiikarissa — koettavat Jäämereltä käsin tyrehdyttää malmilaivaukset Pohjois-Ruotsista Saksaan. Ruotsilla ja Tanskalla sekä ehkä myös Norjalla ovat siis puolueettomuushuolet paljon suurempia kuin meillä. Suomenlahden oletamme pysyvän rauhallisena kauppatienä, jota myöten petrooli, pumpuli y.m. virtaa Saksaan.

Entä kuka voittaa sodan? Tähän ei voine tällä hetkellä vastata kukaan. Italian ja Japanin puolueettomuus merkitsee kai, että odotetaan tilanteen selvennystä. Toiselta puolen Moskovan sopimus ja "salamasodan" alkumenestys m.m. korridoorissa ovat lisänneet Saksan mahdollisuuksia.

Suuri tragedia on alkanut. Mutta rintaman takana sotavaleet ja kiihoitus ovat loistossaan ja limaiset diplomaatit kuiskuttelevat puolueettomien maiden patculeille houkuttelevia tarjouksia.

Maailmansodissa — aikaisemman kokemuksen mukaan — on puolueettomuuden turvaaminen sitä vaikeampi, mitä enemmän maan puolustuskuntoisuus on laiminlyöty.

Raskas vastuu lepää puoluepukariemme hartioilla, jotka nyt pökertyneinä lentelevät sinne tänne kuin sokeat kanat.

Mutta Suomessa on muutakin mieltä kuin se mikä tavataan puoluekanslioissa. Ensimmäinen tehtävämme on nyt saada armeijamme kuntoon. Uhkaavasta pulasta ja "maan kantokyvystä" huolimatta.

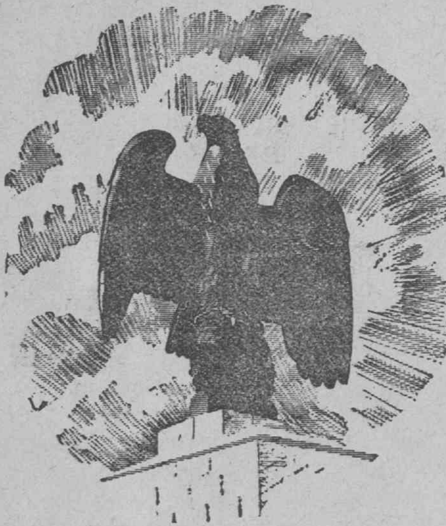
Paavo S.

J. K. Omalta kohdaltamme yksityishenkilönä pidän peukaloa pystyssä vanhojen aseveljiemme puolesta. Kaikesta huolimatta.

Uudestisyntynyt maa

Retkellä nyky-Saksassa.

II.

Swinemünden rannikkolinnakkeet johdattivat mieliimme pienen Ahvenanmaan ja Karjalan kannaksen "tukevat mahtavat varustukset" jotka me totisesti itse vapaaehtoisesti tahdomme rakentaa.

Scharführer X ja hänen toverinsa ja kaimansa ottivat meidät satamassa ystävällisesti vastaan ja pian tuli meistä kaikista veljiä, jotka peittelemättömän avoimesti juttelimme kaikista meille mielenkiintoisista asioista. Vilkaisimme erään saksalaisen päivälehden etusivulle, missä varsin huvittava pilakuva esitti Puolan nykyistä laivastoa. Kuvattuna kahdella tynnyrirämällä se yritti epätoivoisesti purjehtia, suurien valtiomiesten ohjaillessa vaateriekaleista kokoonkyhättyjä purjeita, eteenpäin läpi myrskyisen meren. Naurahdimme, mutta toiselta puolen kätkimme sen tunteen, mikä heräsi mieleemme tuota ammattipropagandatyön tuotetta katsellessamme.

Berliinin asemalla toi Oberstammführer *Wessely*, koko Saksan Hitler-nuorison Auslands Amt'in johtaja terveiset nuorisojohtaja *Baldur von Schirachilta*, jonka toivomuksena oli, että Suomen ja Saksan nuorisojen keskuuteen rakennetut yhdyssiteet kestäisivät, ja että kanssakäyminen tulisi yhä läheisemmäksi.

"HAUS DER JUGEND".

Asuntomme, *Haus der Jugend*, herätti erikoista mielenkiintoa meissä suomalaisissa, joille se on aivan erikoista. Eteisoven eteen maalattu, suurin kirjaimin koreileva kehoitus "Willkommen in Haus der Jugend" lupasi jo alussa viihtyisyyttä, mitä me koko ajan tunsimmekin.

Koko talo oli n. 200 m pitkä, hauskatyylinen ja avara, käsittäen suurenmoisen juhlasalin, ruokailu-, oleskelu-, sotaväen mallin rakennettuja makuuhuoneita ja suuren keittiön. Yhdellä kertaa voidaan taloon majoittaa satoja tyttöjä ja poikia. Molempien sukupuolien makuu- ja oleskeluhuoneet ovat eri kerroksissa, eikä minkäänlaiset "sivuhyppäykset" saa tulla kysymykseen saksalaisen nuoren elämässä, ainakin teoriassa pitää lause paikkansa. Oleskelu Jugendherbergeissä on suhteellisen halpaa. Yösija HJ- ja BDM-järjestöihin kuuluvilta maksaa 20 Pf. ja muilta 50 Pf. ja 30 ja 60 Pf. vastaavasti talvella lämpökulujen korvaamiseksi. Ruoka keskimäärin 60 Pf. ei ole kallis laatuunsa nähden. Kaikenlaisia virvokkeita tarjoilevat nuoret ja iloiset neitoset kodikkaan keittiönsä myymäläluukulta. Mainittujen järjestöjen ulkopuolella olevilta vaaditaan erikoinen Jugendherbergeissä asumiseen oikeuttava kortti. — Ilta nuorisotalossa oli vaikuttava ja hauska BDM:n nuorten tyttöjen järjestämä tilaisuus monine lauluohjelmineen ja soittoesityksineen.

BERLIINIÄ KATSELEMASSA.

Berliinin nähtävyyksiä katsellessamme herättivät erikoista huomiota puolivalmiit talot, jotka oppaamme selityksen mukaan vain odottavat työntekijöitä, joita ei nykyisessä Saksassa ole tarpeeksi huolimatta siitä, että esim. Italiasta on siirtynyt 60,000 maanviljelystöihin ja tehtaiden työväestön lukumäärää on supistettu 20 pros. Työväestön puute johtunee pääasiallisesti parhaillaan käynnissä olevista linnoitus- ja autotietöistä. "Vuonna 1950 voimme näyttää teille Berliinin siinä uudessa asussa, miksi se on suunniteltu", huomautti oppaamme. Itä—Länsi akseli sekä mainiot autotiet läpi koko maan kuvaavat Hitlerin valtakauden kauniita saavutuksia liikennekulttuurin alalla.

Meitä suomalaisia kiinnosti erikoisesti "Reichsportfeld" kauniine ympäristöineen, lehmuskujineen, avarine ruohokenttineen, ulkoilmateatteri 60,000 hengelle ja uimastadion, missä vietimme urheilun ja voimistelun merkeissä kolme virkistävää tuntia.

JUNAKESKUSTELUJA.

Juna jyskyttää Frankfurt am Mainia kohti, ihmispaljous ja kuumuus ovat suorastaan tuskastuttavia, ja ne onnelliset, jotka ovat onnistuneet saamaan istuimet kolmannessa luokassa, kuluttavat aikaansa keskustelemalla. Pari suomalaista ja saksalainen puhelevat innokkaasti. — "Mitä mieltä olette Tshekkoslovakian kysymyksestä siellä Suomessa?" Suomalainen selittää kantansa mainitsemalla, että jokaisella, pienelläkin kansalla on oikeus elää vapaana ja itsenäisenä, kehittää kulttuurinsa pohjalla kansallisia perusominaisuuksiaan ja että Saksan teko oli moraalisesti tuomittava. — "Saksa ei ole valloittanut Tshekoslovakiaa, vaan antoi tämän pyytämää suojaa." — "Toivoisitteko mieluummin elävänne Saksan kuin Venäjän suojelusherruuden alaisena", kysyi meiltä eräs vanhemman puoleinen nainen. Toivottavasti meidän ei tarvitse koskaan mennä pyytämään kummaltakaan suojelusherruutta, emme ole mikään Tshekkoslovakia, emme ole koskaan olleet orjia ja tahdomme aina elää vapaana, sillä meidän juuremme ovat niin lujasti kiinni vapauden puussa, että niiden tuhoaminen voi tapahtua vain katkaisemalla kaikki niiden oksat."

FRANKFURT AM MAIN on jättänyt meille erittäin hauskan muiston. Jugendesherberge oli asemansa ja rakennustyylinsä perusteella paras tähän asti näkemistämme. Illalla avarassa juhlasalissa, minkä suuruus vastasi ¼ Messuhallia seurasimme reippaan Hausvater'in apulaisen mielenkiintoista varjokuvaesitystä kaupungin nähtävyyksistä. Suomalaiset antoivat laulunsa kajahtaa ilmoille maansa ylistykseksi saaden suosiolliset kättentaputukset osakseen. Juhlan jälkeen kerääntyimme pihamaalle tavanmukaiseen hyvänyönjättötilaisuuteen. Me suomalaiset kunniapaikalla keskellä saksalaisten muodostamaa piiriä, lauloimme Suomen ylistyshymnin, saksa-

„UUSI MAAILMA"

JOKA PERUSTETTIIN VÄÄRYYDELLÄ.

Marraskuun 11 p:nä 1918 kellon näyttäessä yhtätoista taukosi tuli maailmansodan juoksuhaudoissa. Varovaisesti uskalsivat miehet nostaa päätään hiekkasäkkien takaa (teko olisi muutamia minuuttia aik-'-emmin tiennyt varmaa kuolemaa) ja kohta ilmestyi maan pinnalle rintamalinjojen molemmin puolin kymmeniätuhansia, satojatuhansia miehiä lapsellisen innokkaasti tervehtien toisiaan.

Sota oli päättynyt!

Seuraavina päivinä vietettiin ympärysvaltojen pääkaupungeissa voiton juhlia. *Pariisin* toreilla ja katujen nurkissa tanssittiin, juopuneitten huudot täyttivät ilman ja riemu oli kaikkialla rajaton. Myös vanhoillinen *Lontoo* ratkesi hetkeksi ilonpitoon, joka sai mitä eriskummallisimpia muotoja. Upseerit asettuivat riveihin sotilaitten komennettaviksi, sota-ajan kuri poistettiin. *New-Yorkin* nousukasmainen henki taas meni suorastaan röyhkeyden rajoille. Presidentti *Wilsonia* ei rauhansanoma aluksi tosin näyttänyt erikoisemmin liikuttaneen. Kun hänet klo 4 yöllä herätettiin ja ilmoitettiin sodan loppuneen, käänsi hän vain kylkeään ja lausui: *"Hyvin mielenkiintoista!"* Mutta uuden mantereen asukkaitten laita oli toisin. Kuvaavana näytteenä amerikkalaisesta voitonhuumasta lainatkaamme erään sikäläisen lehden ilmoitustenosastosta seuraavan näytteen: "Liittolaisten ja amerikkalaisten sankaruus on voittanut kaikkivaltiaan Jumalan ja Pyhän Hengen avulla. Preussilainen villipeto pentuineen on tapettu ja tehty vaarattomaksi. Jumala olkoon meidän ja liittolaisten vainajille armollinen.

— — —

Brill Brothersilla on ainutlaatuinen valikoima pukuja ja päällystakkeja, joiden hinnat ovat tämän tapauksen vuoksi alennetut voittamattomaksi 31 dollarista ylöspäin".

Keskusvalloille merkitsi sodan päättyminen myös suunnatonta helpotusta, mutta tappion nöyryytys oli karvas pala purtavaksi.

Yleisenä tunnuslauseena kulki suusta suuhun tuo idealistien synnyttämä huuto: *Ei koskaan enää sotaa! Maailma on luotava uudelleen!*

Ensimmäisten rauhanviikkojen huumaus meni ohi. Wilsonin 14 pykälää tulivat tunnetuiksi ja diplomaatteja alkoi kokoontua Versaillesiin hieromaan rauhaa. Myös Wilson saapui iloisena ja pää uusia aatteita täynnä. Voitetuillekin on annettava oikeutta, uusi maailma on luotava oikeudenmukaisuuden perustalle!

Mutta millainen oli Versaillesin oikeus? — Rehellinen, mutta diplomaattiseen toimintaan kykenemätön Wilson sai tinkiä kerta toisensa jälkeen periaatteistaan. Häntä vastassa oli miehiä, joiden toimintaa ei ohjannut oikeudenmukaisuus, vaan viha ja kostonhimo. Tähän karuun todellisuuteen Wilsonin idealismi kompastui, ja kärsi haaksirikon.

"Uusi Eurooppa" tuli muodostetuksi vääryyden jalustalle. *Saksa menetti 70.000 neliökilometriä maata ja 6 ½ milj. asukasta, kaikki siirtomaansa, joutui maksamaan tuhottomia sotakorvauksia, jotka veivät maan perikadon partaalle.*

"Sopimukset erottivat tehtaat työläisistään, tuottajat kuluttajista, kaupungit rautatieasemista, karjat laitumista ja isänmaanystävät kodeistaan. Toisinaan tapahtui se tyhmyydestä ja aivan tarpeettomasti, toisinaan häijyydestä ja harkitusti", lausui *Geor Seldes* Versaillesin rauhasta.

Eräs sopimuksen kipeimpiä leikkauksia oli Danzigin muodostaminen vapaakaupungiksi ja puolalaisen käytävän luominen, joka eroitti Itä-Preussin muusta valtakunnasta. Lisäksi sai Puola Ylä-Schlesiasta alueita enemmän kuin mitä v. 1921 toimeenpantu kansanäänestys edellytti.

Wilson poistui Euroopasta täysin murtuneena, vanhentuneena ja uskonsa menettäneenä. Lienee kai käsittänyt, että uuden maailman luominen oli kärsinyt haaksirikon.

— — —

On syyskuun 1 päivä 1939. Olemme kirjoittaneet ylläolevat Versaillesin rauhaa ja sen vääryyksiä kuvailevat rivit, kun pääkaupungin kosteilta ja sumusilta kaduilta kaikuu lehtipojan huuto: *"Sähkösanoma, sähkösanoma, sähkösanoma!"*

Riennämme ostamaan lehtisen ja luemme:

"Hitler julistanut sodan Puolalle ....!"

Vääryys synnyttää voitetun toivuttua aina vastaliikkeen. Sen nimi on tavallisesti *sota.*

---

laisten vastatessa siihen omilla lauluillaan.

Tutustuminen I. Y. Farbenbüro'n loisteliaaseen, uustyyliseen rakennukseen ja isäntäväkemme tarjoamat päivälliset toivat uutta vaihtelua kaupunkivierailuumme. Johtaja kertoi Saksan sosialityöstä ja mainitsi: meidän työmiehillemme työ ei ole mikään taakka, vaan i l o, jolla hän ottaa osaa koko kansakuntansa menestyksen hyväksi.

HAKKAPELIITTAIN JÄLJILLÄ.

Reinillä "Köln—Düsseldorff"-höyrylaivaosakeyhtiön omistamalla "Bismarck"-nimisellä aluksella, joka 26—27 km tunnissa kuljetti meitä kohti Bacharachaa tutustuttaen virran molemmilla rannoilla oleviin iki-ihaniin, historiallisiin ritarilinnoihin. Viiniä, viiniä, ja vielä viiniä kasvoi äkkijyrkillä rinteillä. — Bacharachin Jugendburg, Stahleck kohosi uljaana 300 m. Reinin vesipintaa ylempänä. Linnan historia oli luettavissa ikivanhan loistosalin ikkunoista, joista kävi ilmi, että suomalaisetkin hakkapeliitat olivat 30-vuotisen sodan aikana hävittäneet sen. Asuttavaksemme annettiin linnan vanhin tornisosa ja tulostamme asti liehui sinivalkoinen Suomen lippu kauniissa salossaan.

Jatk. seur. numerossa.

TYKIT JYSKÄVÄT

Euroopassa taas, uusi sukupolvi on syösty sodan liekkeihin. Joskus solmittavassa rauhassa julistetaan tietysti *hävinnyt syylliseksi*, mutta todellinen syntipukki pysyy kyllä piilossa. Maailmansodan saivat aikaan juutalaiset ja hyvällä syyllä voidaan sanoa, että nyt alkanut uusi palo on myös heidän työtään. He ovat esiintyneet juonenpunojina Amerikan rahamaailman huipuilla, Englannin parlamentissa ja suurten tietotoimistojen johdoissa. He hallitsevat n.s. "rauhanrintamaa", joka ajoi Puolan onnettomaan sotaan, jossa sen koko itsenäisyyskin voi tuhoutua. Ja he keräänty vät sodan shakaaleina "ruumiita ryöstämään" kun valtakunnat ovat näännyksissä,

Kirottu juutalaisuus — ihmiskunnan vitsaus!

"VOILEIPIEN MAA".

Suomi on kuuluisa tuhansista järvistään, Viipurin rinkeleistään ja Tanska erinomaisista voileivistään,

Samanaikaisesti kun uusi maailmansota syttyi ja vihollisen joukkojen odotettiin miehittävän Tanskan, julkaisi Uuden Suomen sunnuntailiite laajan, kuvitetun kertomuksen *Tanskasta voileipien maana.* Emme tiedä, halusiko lehden toimittaja jotakin sanoa "rivien välissä", mutta joka tapauksessa lukijasta tuntuu, että kirjoitus puhuu sangen paljon juuri tällä hetkellä julkaistuna. Tanskahan on kiinnittänyt huomiota vain "voileipiinsä", s.o. taloudelliseen hyvinvointiinsa ja uskonut, että sitä ei mikään uhkaa. Syyskriisin aikana se kiinnitti rajoilleen lauseen: *Pääsy kielletty!* On kuin kohtalon ivaa, että heti suursodan ensimmäisistä tunneista lähtien ovat koko maailman katseet suunnattuna juuri tuohon rauhan maahan — Tanskaan!

Tulee mieleen Matti Kuusen ennustus, että Tanska on kuin herkullinen voileipäpöytä, joka odottaa vierasta ....

"UUTISANKAT"

ovat sodan syttyessä alkaneet taas lentää ilmojen halki. Vihollisen lentoase tuhoaa vain naisia ja lapsia, omat joukot etenevät joka päivä ja vihollinen kärsii murskaavia tappioita.

Sellaista on sotapropaganda — kieroa ja valheellista!

POLIITTINEN TIETOPELI.

(Vastaukset.)

1) Mars. Smigly-Ryz. 2) Athenia. 3) Esbjerg. 4) Suurlähettiläs Lipski. 5) "Turulin". 6) Kenraalisotamarsalkka Göring. 7) Gdynia. 8) Siegfried-linjaksi. 9) Maginot. 10) 2. 11) "Ilmarinen" ja "Väinämöinen". 12) Ei ainuttakaan (kiitos valtiovallan!) 13) Suomen kaasusuojelujärjestö. 14) Väestönsuojelua. 15) Keskusvalloiksi.

ILMAJOEN urheilukilpailujen tulokset.

Mustapaitain urheilukilpailuissa Ilmajoella saavutettiin seuraavia tuloksia:

3-ottelu: 1) M. Laitila, Etelä-Pohjanmaa (Ilmajoki) 244 pist. 2) S. Auno, Uusimaa (Helsinki) 231 pist. ja 3) P. Lehmusto, Etelä-Pohjanmaa (Ilmajoki) 227 pist.

Yksityislajien parhaat tulokset: 100 m J. Kivisaari, Varsinais-Suomi 12,3, kuula M. Laitila 15,18 m ja pituus M. Laitila 599.

Otteluun osallistui kolmattakymmentä mustapaitaa.

Piirien välisestä ruotsalaisviestistä muodostui kova kilpailu Etelä-Pohjanmaan ja Uusimaan välille ja ratkesi se niukasti ensinmainitun joukkueen voittoon. — Tulokset: Etelä-Pohjanmaa 2,22,8, 2) Uusimaa 2,23,6, 3) Varsinais-Suomi 2,27,5, 4) Pohjois-Häme 2,33.

Tyttöjen 4x60 m viesti: Etelä-Pohjanmaa 38,0 2) Uusimaa 43,6.

Piirien välisen kiertopalkinnon voitti vuodeksi haltuunsa Etelä-Pohjanmaan piiri.

Pohjanmaan mustapaitaosastojen poikien 10x100 m viestin voitti Ilmajoen tasaisesti hyvä joukkue ajalla 2,07,5, 2) Seinäjoki 2,13,00, 3) Lapua 2.17,5, Isokyrö seuraavana. .

Etelä-Pohjanmaan osastojen tyttöjen 4x60 m viestin tulokset: 1) Lapua 37,4, 2) Ilmajoki I 70 sm ja 3) Ilmajoki II 100 sm jäljessä.

Lakeuden lahjoittaman kiertopalkinnon voitti Ilmajoen osasto.

(Palautettava Luo Lippujen lehdelle ennen 25. 9. -39.)

"PYYKKI ON PANTU"

lähetettäköön allekirjoittaneille postiennakolla heti kun kirja on ilmestynyt:

Nimi	Tarkka osoite	kpl.
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		
	Yht. kpl.	

Myyntipalkkioni on mk. .... ja lähetetään se allekirjoittaneelle heti kun kirjat on lunastettu.

Asiamiehen nimi

Osoite

TAIDEKUDONTA

HELSINKI, Yrjönkatu 7. - Puhelin 32 760.

Toimittaa varastosta sekä tilauksesta kaikkia kodinsisustuksessa käytettäviä töitä, kuten: HUONEKALUJEN PÄÄLLISKANKAITA, OVI- ja IKKUNAVERHOJA, PÖYTÄLIINOJA y.m. Kauniita täyspellavaisia AAMIAIS- ja KAHVILIINOJA sekä runsas valikoima LEPOSOHVANPEITTEITÄ.

Kansallinen nuoriso ja ylioppilaat!

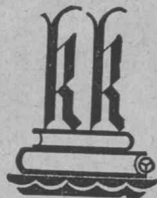
Menestyksellisen koulunkäynnin edellytyksenä on, että **kirjat, vihot, kynät** y.m. koulutarpeet ovat täydessä kunnossa.

Lukukauden nyt alkaessa tarkistakaa „varusteenne" puuttuuko jotain. Meidän suuret lajirikkaat varastomme ovat käytettävissänne, meiltä löydätte sopivat sopivaan hintaan.

Lapinlahden Kirjakauppa

HELSINKI, Lapinlahdenkatu 1 b. Puh. 37 478.

Kallan Kirjakauppa O.Y.

Kuopio, Kauppakatu 20. — Puh. 67.

UUSIN, täydellinen kirja-, paperi-, koulu- ja konttoritarpeiden kauppa KUOPIOSSA.

Vaatetusliike AULA

HÄMEENLINNA
Linnank. Puh. 449.

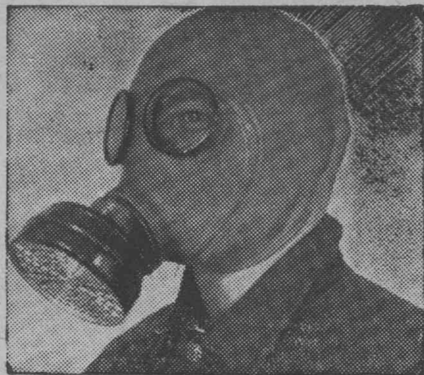
Suosittelee runsaasta varastostaan miesten, naisten ja lasten puvustoa.

Autokoulu

Helsinki, Kaisaniemenk. 7. I kerros, h. 101.

Puh. 37 225.

Yksityisiä ja ammattikursseja. — Halvat maksuehdot.

Suomen Kaasusuojelujärjestö

(SKJ)

työskentelee maamme vapaaehtoisen väestönsuojelun (vss:n) hyväksi.

SKJ:n Välineosasto

myy ja välittää m.m. kotimaisia kaasunaamareita. suodattimia suojavarusteita, ensiapu- ja lääkintävälineitä, väestönsuojien välineistöä ja kalustoa, SK-LS-pimentämisverhoja, Degeateollisuusnaamareita y.m. Puh. 26861—26810. Os.: Helsinki, Kalevank. 31.

SKJ:n Rakennustekn. toimisto

valmistaa tilattaessa väestönsuojasuunnitelmia kustannusarvioineen, suorittaa lujuuslaskelmia ym. konstruktiivisiä tehtäviä, suorittaa ja järjestää pyydettäessä asutuskeskuksissa rakenteellista ilmasuojelua koskevia tutkimuksia ja tiedusteluja — puh. 62070—62071. — Tiedustelut ja tilaukset pyydetään tekemään kirjeellisesti tarkkoine tilanneselustuksineen ja kysymykseen tulevine piirustuksineen SKJ:n Rak. tekn. toimistolle, Helsinki, Fredrikink. 40.

SKJ:n Tuuletustekn. toimisto

suunnittelee tuuletuslaitteita vs.suojiin, — puh. 64647. Osoite: Helsinki, Kalevank. 25.

SKJ:n Koulutus- ja valistusosasto

antaa vss.yleisohjeita, neuvoja ja opastusta sekä lähettää vss.esitelmiä, luentoja ym. vss.valistus-, neuvonta- ja koulutuskirjallisuutta. — Puh. 64643—26897. Osoite: Helsinki, Runebergink. 3.

Tilatkaa SKJ:ltä seuraavat vss.julkaisut:

Vss.käsikirja I. »Ilmahyökkäykset ja niiden torjuminen», — hinta mk 20:—. Vss.käsikirja II, »Väestönsuojat», — hinta mk. 20:—. Vss.opaskirjanen, Mitä on väestönsuojelumme?» — hinta mk. 5:—. Vss.näytelmä »Väestönsuojelua Korven kirkonkylässä», — hinta mk. 5:—. Ohjekirja »Metsäpalot ja niiden sammutus», — hinta mk. 10:—.

Tukekaa lahjoituksin, testamentein ja avustuksin järjestömme vapaaehtoista väestönsuojelutyötä!

Hinta 5 mk. Seinäjoki 1939 — Lakeuden Kirjapaino